

กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชา ในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

Intercultural Adaptation Process of Laos and Cambodian Students in Ubon Ratchathani University

สุรศักดิ์ บุญอาจ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรม องค์ประกอบที่มีส่วนช่วยในการปรับตัวทางวัฒนธรรมและแนวทางในการปรับตัวทางวัฒนธรรมใหม่ของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รูปแบบงานวิจัยเป็นเชิงปริมาณและคุณภาพ มีการสำรวจด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่าง คือ 1) กลุ่มนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชา จำนวน 25 คน 2) กลุ่มผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร จำนวน 5 คนรวม 30 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรม ภาพรวมพบว่าส่วนใหญ่มีการรักษาอัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ตนเองไว้ และมีการปรับรับเอาวัฒนธรรมไทยมาด้วย ส่วนระดับขั้นตอนในการปรับตัวของนักศึกษาชาวลาว พบว่า โดยส่วนใหญ่เมื่ออยู่เมืองไทย มาสักระยะหนึ่ง รู้สึกปรับตัวได้มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการใช้ภาษาไทย ทำให้นักศึกษาสื่อสารได้อย่างมั่นใจ และรู้สึกว่าประเทศไทยเป็นเสมือนบ้านของตนเอง ส่วนระดับขั้นตอนในการปรับตัวของนักศึกษาชาวกัมพูชา พบว่า โดยส่วนใหญ่เพิ่งเข้ามาอยู่ในประเทศไทยได้ไม่นาน จึงรู้สึกตื่นเต้นถึงความแปลกใหม่ของสภาพแวดล้อม สถานการณ์ใหม่ๆ ทั้งวัฒนธรรมผู้คน และการบริโภค
2. องค์ประกอบที่มีส่วนช่วยในการปรับตัวทางวัฒนธรรม ได้แก่ 1) พื้นฐาน สิ่งที่ดีตัวและเตรียมตัวไว้ล่วงหน้า ได้แก่ ภูมิหลัง บุคลิกนิสัย ความคาดหวัง ระดับการเตรียมตัว และทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษา 2) สภาพแวดล้อมของสังคมและประเทศเจ้าบ้าน ได้แก่ ลักษณะวัฒนธรรมไทยที่มีความอ่อนโยน ยืดหยุ่น ความประทับใจแรกพบต่อวัฒนธรรมไทย การช่วยเหลือและสนับสนุนจากกลุ่มคนในสังคมไทย การรับรองอย่างเป็นทางการของทางหน่วยงานรัฐบาลไทย โอกาสของการทำกิจกรรมร่วมกัน และความถี่ในการสื่อสารกับชาวไทย 3) บทบาทของสื่อมวลชน เพื่อเป็นแหล่งข้อมูล และเป็นที่พักผ่อนคลายอารมณ์ ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีส่วนช่วยให้นักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาแต่ละคนปรับตัวทางวัฒนธรรมได้แตกต่างกัน

สุรศักดิ์ บุญอาจ (น.ส.ม. วาวิทยาและสื่อสารการแสดง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552; อีเมล: Ajam.putter@gmail.com) ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งจากโครงการวิจัยเรื่อง “กระบวนการปรับตัวทางวัฒนธรรมของนักศึกษาชาวลาวและชาวกัมพูชาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” ของสุรศักดิ์ บุญอาจ ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557